

Miljø- og Fødevarerministeriet

Slotsholmsgade 12

1216 København K

mfvm@mfvm.dk

cc. amads@mfvm.dk

Landbrug & Fødevarer FmbA

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000

F +45 3339 4141

E info@lf.dk

W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Høring af ny husdyrgodkendelsesbekendtgørelse (j.nr. 2018-636)

Hermed fremsendes Landbrug & Fødevarers bemærkninger til det offentliggjorte udkast til bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

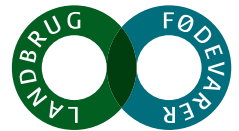
Som følge af de ændringer i husdyrloven, der blev vedtaget i Folketinget 23. februar 2017 blev Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ændret markant per 1. august 2017. Det har efterfølgende medført behov for en række justeringer og tilpasninger, for at sikre smidig sagsbehandling på et fagligt grundlag og den grundlæggende præmis fra lovændringen om et overordnet set uændret beskyttelsesniveau. Ligeledes betyder ny viden og behov i forhold til produktionsmetoder et behov for justeringer i bekendtgørelsen. Vi kan ikke undlade at gøre opmærksom på, at husdyrproducenterne er afhængige af, at bekendtgørelsen følger med udvikling og behov i erhvervet.

Af positive justeringer i dette udkast til ny bekendtgørelse kan nævnes nye emissionsfaktorer for avlstyre og rettelse af en konverteringsfejl vedrørende lugtemissionen fra sohold, der skete ved overgang til ny regulering per 1. august 2017. Desværre må vi konstatere, at et behov for nye emissionsfaktorer for ornehold ikke er medtaget til trods for, at ønsket og dokumentation er indsendt tilbage i februar 2018.

Landbrug & Fødevarer har gentagne gange efterspurgt en anmeldeordning for gylletanke og andre gødningsopbevaringsanlæg, som der nu foreligger et udkast til i bekendtgørelsen. Landbrug & Fødevarer er dog stærkt kritiske overfor indholdet i det fremlagte udkast til anmeldeordning ligesom flere andre ændringsforslag i bekendtgørelsen er dybt kritisable.

Ud over den nye viden på kvæggulve i lang tid har skabt stor usikkerhed i forhold til fastlæggelse af BAT-niveauer for ammoniak, er vi meget uforstående overfor tilgangen til fastlæggelse af BAT, hvor der efter vores opfattelse er fejlagtige antagelser og manglende accept af, at produktionen også skal kunne fungere i praksis.

Samtidig mener Landbrug & Fødevarer, at der er behov for en række yderligere ændringer, bl.a. er der en række steder i bekendtgørelsen, hvor der er sket direkte skærpelser af regelsættet eller uhensigtsmæssige ændringer, der ikke er nogen miljømæssig begrundelse for og som ikke er fyldestgørende begrundet i høringsnotatet.

Overordnede bemærkninger

Den foreslåede anmeldeordning for gødningsopbevaringsanlæg

Forslaget til anmeldeordning for gyllebeholdere er unødigt restriktivt, fordi den er baseret på en serie af worst-case beregninger. Det betyder, at anmeldeordningen er direkte ubrugelig for størstedelen af bedrifterne. De vil i stedet blive tvunget ud i en fuld godkendelse, hvis de ønsker at skifte en gammel gyllebeholder ud med en mere sikker og moderne, eller hvis de ønsker at udvide deres opbevaringskapacitet for at give større sikkerhed i perioder, hvor vejret giver udfordringer med udbringning af husdyrgødning. Dette vel og mærke for et simpelt erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri, der i de fleste tilfælde har en bagatelagtig ammoniakudledning.

Ydermere understreger de store problemer med udformningen af denne anmeldeordning nødvendigheden af hurtigst muligt at få ændret på de specifikke ammoniakregler, idet der i stor udstrækning henvises til disse, som begrundelse for den ekstremt indskrænkede anmeldeordning.

Landbrug & Fødevarer skal på det kraftigste opfordre til at genbesøge betingelserne i anmeldeordningen med henblik på at give en reel mulighed for at bruge ordningen.

Det nye BAT-niveau for kvægstalde

Landbrug & Fødevarer er stærkt kritisk overfor forslaget om, at emissionsgrænseværdien for nye kvægstalde (BAT-niveauet) sættes til 0,89 kg N/m²/år. Det er helt ude af proportioner og ikke i overensstemmelse med principperne for BAT. Der er hverken taget højde for driftsmæssige forhold eller cross-mediaeffekter (bl.a. i forhold til biogas).

BAT-niveauet bør fastsættes til 1,16 kg N/m²/år indtil resultatet af den forestående revision af alle BAT-niveauerne er fastlagt. Denne revision skulle ifølge lovbemærkningerne allerede være igangsat med reel inddragelse af relevante interessenter i stedet for at vælge en tilgang baseret på oplysninger om laveste emission fra Århus Universitet.

Landbrug & Fødevarer estimerer, at den potentielle samlede miljøpåvirkning af at anvende 1,16 kg N/m²/år som BAT-niveau indtil den forestående BAT-revision er gennemført i 2019, er maksimalt 0,03 % af Danmarks samlede ammoniakudledning, hvilket må anses for bagatelagtigt. Vi skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at reglerne i forhold til nærliggende natur selvfølgelig altid skal overholdes.

I forhold til principperne for fastsættelse af BAT er Landbrug & Fødevarer uenig i de i høringsbrevet fra Miljø- og Fødevarerministeriet angivne vurderinger af, at BAT-kravet "giver mulighed for at vælge løsninger, der ikke er forbundet med økonomiske konsekvenser for den enkelte landmand" og at "Denne løsning vil give mulighed for valg mellem to staldtyper". Disse vurderinger er kun valide under en række væsentlige betingelser, og løsningerne er derfor ikke tilgængelige for en stor del af kvægbrugene. Derfor kan de heller ikke betegnes som BAT.

Landbrug & Fødevarer kan også konstatere, at ingen af de såkaldt tilgængelige løsninger er forenelige med biogasproduktion jf. Biogasbranchens bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet.

Ydermere forudser Landbrug & Fødevarer, at et BAT-krav på 0,89 kg N/m²/år vil medføre forøgede administrative omkostninger for kommuner, dyrere miljøgodkendelser for kvægbrugene og længere sagsbehandlingstider. Dette skyldes, at der i en lang række ansøgninger om udvidelser og tilbygninger til kvægstalde bliver behov for konkrete vurderinger af proportionaliteten i det i

bekendtgørelsen fastsatte BAT-krav. Dette aspekt er ikke belyst i høringsbrevet og er i direkte modstrid med intentionerne i den nye husdyrlov.

Landbrug & Fødevarer har en klar forventning om, at der for at lette denne sagsbehandling foreligger en detaljeret vejledning om BAT-proportionalitetsvurderinger ved bekendtgørelsens ikrafttræden.

Foreslåede justeringer af lugt-reguleringen

Landbrug & Fødevarer er dybt forundrede over forslaget til justering af lugt-reguleringen og mener, at der ikke er redegjort tilstrækkeligt for konsekvenserne af de foreslåede justeringer af reglerne om genekriterier for lugtemission (50 %-reglen og 120 pct.-reglen). Der er dog ingen tvivl om, at de foreslåede justeringer kan have afgørende negativ betydning for visse husdyrbrugs muligheder for udvikling og tilpasning af produktionen.

Set i lyset af dette og af at Miljø- og Fødevareministeriet forventer at igangsætte et større udredningsarbejde om lugtreguleringen, mener Landbrug & Fødevarer, at de foreslåede justeringer bør udskydes og i stedet indgå i en snarlig samlet gennemgang af lugtreguleringen. Det vil i den forbindelse være muligt på et ordentligt oplyst grundlag at vurdere, om der er behov for den foreslåede justering, og hvilke konsekvenser den i givet fald vil få.

Som påpeget i tidligere høringssvar foreslår Landbrug & Fødevarer, at der alene sker den nødvendige tilbageførsel af formuleringen af 50 %-reglen, som ophæver den ubegrundede skærpelse, der blev indført den 1. august 2017 i form af skifte fra at vurdere lugtgener til at vurdere lugtemission.

Anmeldeordning for skift fra kvier til køer

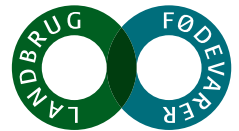
Ved den sidste ændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen bortfaldt muligheden for at anmelde et skift af dyretype fra kvier til malkekøer. Vi antager, at der er tale om en utilsigtet ændring, da det ikke var begrundet på daværende tidspunkt.

Opdræt af malkekøer er en integreret del af malkekvægsbesætninger. Det er derfor essentielt, at landmænd kan skifte mellem køer og kvier, så produktionen på bedriften eller på de enkelte staldanlæg eller ejendomme i bedriften kan tilpasses efter behov. Et skifte fra kvier til malkekøer medfører ingen forøgede emissioner, og med en ny godkendelse efter §§ 16a eller 16b vil det være muligt at skifte frit mellem køer og kvier.

Landbrug & Fødevarer formoder derfor, at anmeldeordningen for skift af dyretype for landbrug, der ikke er godkendt efter §§ 16 a og 16 b, ændres, så et skift fra kvier til køer bliver muligt uden reduktion i antallet af dyreenheder (DE). Såfremt ministeriet mod forventning er af en anden opfattelse, skal vi anmode om en klar redegørelse herfor.

Behov for emissionsfaktorer for avlsorner

Landbrug & Fødevarer er stærkt utilfreds med, at Miljø- og Fødevareministeriet i udkastet ikke har inkluderet forslag til selvstændige emissionsfaktorer for avlsorner. SEGES Svineproduktion har allerede den 28. februar 2018 sendt en mail til Miljø- og Fødevareministeriet, som beskrev behov for et selvstændigt normtal for avlsorner samt den faglige udredning herfor og har løbende spurgt til, om der var behov for yderligere dokumentation. Såfremt der er behov for mere viden, står vi naturligvis til rådighed.

Specifikke bemærkninger

Angående undtagelser for krav om godkendelse og tilladelse (§ 7)

I forbindelse med ændringen af husdyrbrugloven den 1. august 2017 blev der i § 7 i bekendtgørelsen fastsat nogle særlige grænser for pligt til indhentning af tilladelse for nogle bestemte produktionsformer. Formålet var at opretholde grænsen på niveau med den tilsvarende hidtidige grænse på 15 DE for disse produktionsformer.

Chinchillaavlerne blev desværre glemt i den forbindelse. Det ønsker Landbrug & Fødevarer at få rettet op på. Ifølge den tidligere dyreenhedsberegning gik der 1200 avlshunner chinchilla til 15 DE. Da der går 0,34 m² produktionsareal til en avlshun, svarer de 15 DE til et produktionsareal på 408 m². Derfor foreslår Landbrug & Fødevarer, at der fastsættes en grænse for krav om tilladelse på 400 m² produktionsareal, hvis der på produktionsarealet alene er chinchillaer.

Angående anmeldeordning for gødningsopbevaringsanlæg (§ 12)

Denne anmeldeordning skal ifølge forslaget også omfatte anmeldeordningen for beholdere til restvand eller ensilagesaft, der foreslås flyttet fra § 11. Det vil ifølge forslaget indebære en skærpelse med hensyn til en maksimering af størrelsen, som der ikke ses at være nogen begrundelse for. Denne skærpelse påstås derfor udtaget af forslaget. Det kan ske ved, at henvisningen til betingelserne i stk. 3-7 i § 12, stk. 2 ændres til en henvisning til stk. 3 og stk. 5-7.

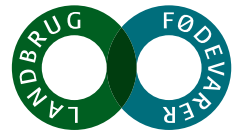
I stk. 3 ønskes kravet om erhvervsmæssig nødvendighed ændret fra at gælde i forhold til den pågældende ejendoms drift som landbrugsejendom til at gælde i forhold til driften af den pågældende bedrift. Det bemærkes, at husdyrbrugloven er en sammenskrivning af regler fra miljøbeskyttelsesloven, VVM-reglerne og landzonereglerne i den daværende planlov. Med ændringen af planlovens landzoneregler i 2017 er disse ændret til, at der med hensyn til den erhvervsmæssige nødvendighed også kan ses på denne i forhold til den pågældende bedrift. Denne ændring bør naturligt også overføres til husdyrbrugsreguleringen. Der bør samtidig konsekvensrettes andre steder i bekendtgørelsen.

I § 12, stk. 4 ønskes medtaget en præcisering således, at der i første punktum i forlængelse af "efter anmeldelse" medtages "i medfør af stk. 1".

I stk. 5 påstås "§ 8, stk. 1, nr. 3" ændret til "§ 8, stk. 2". Herved vil der blive parallelitet til afstandskravet på 100 m for gyllebeholdere i § 8, stk. 2 i husdyrbrugloven. Det påpeges, at det er meget u hensigtsmæssigt og helt uforholdsmæssigt at fastlægge et 50 meters afstandskrav til dræn, som er omfattet af § 8, stk. 1, nr. 3.

Vi er enige i, at der ikke kan være noget miljømæssigt problem, hvis der kan overholdes et totaldepositionskrav for kategori 3-natur svarende til kravet for kategori 2-natur, jf. forslagets stk. 8, nr. 3. Dette krav vil imidlertid i et meget stort antal tilfælde ikke kunne opfyldes, hvorfor bestemmelsen i stk. 9 får stor betydning. Vi læser stk. 9 således, at der vil kunne accepteres en merdeposition på 1,0 kg N pr. ha på kategori 3-natur i forhold til den deposition, der lovligt var tale om 8 år før datoen for afgørelsen i anmeldesagen.

Ifølge forslaget vil enhver godkendelse eller tilladelse meddelt mindre end 8 år forud for afgørelsen i anmeldesagen udelukke brug af stk. 9. Det er ikke acceptabelt og unødvendigt ud fra en miljømæssig betragtning, hvis en sådan afgørelse medfører en mindre deposition til kategori 3-natur eller en merdeposition, som er mindre end 1,0 kg N pr. ha, afhængigt af de konkrete omstændigheder. Med den begrundelse påstås formuleringen af stk. 9 ændret til følgende:

”Stk. 9. Uanset stk. 8, nr. 3, kan der efter anmeldelse etableres, udvides eller ændres opbevaringsanlæg til husdyrgødning, hvis den årlige deposition til kategori 3-natur fra husdyrbruget sammen med det anmeldte ikke indebærer en merdeposition på mere end 1 kg N pr. ha pr. år i forhold til den lovlige deposition til kategori 3-natur fra husdyrbruget 8 år før der træffes afgørelse i sagen om anmeldelse.”

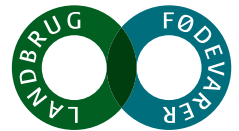
Stk. 10 – 13 indebærer meget betydelige restriktioner på anvendelse af den omhandlede anmeldeordning, som der ikke foreligger nogen miljømæssige begrundelser for. Indholdet i stk. 10 – 13 skal derfor ændres på væsentlige punkter. Det drejer sig om beregningen af emissionerne.

Angående stk. 10: Problemet med denne bestemmelse er henvisningen til stk. 11-13 i sammenhæng med indholdet i disse stykker. Det påpeges her, at § 21, stk. 2 og 4 har et klart og entydigt indhold af, hvorledes ammoniakemissionen skal beregnes. Det bør gælde i sin helhed også for brug af den her omhandlede anmeldeordning.

Angående stk. 11: Det bemærkes indledningsvist, at vi forstår forslaget til bestemmelsen således, at den ikke udelukker, at der kan være tale om mere end ét opbevaringsanlæg, og at bestemmelsen gælder for hvert anlæg for sig. Formuleringen af § 21, stk. 4 giver mulighed for, at der på et anlæg kan opbevares mere end én type af fast husdyrgødning, når det fremgår hvilke maksimale grundarealer, der kan anvendes for de enkelte gødningstyper. Der kan efter vores vurdering ikke være miljø- og administrationsmæssige problemer forbundet med, at anmeldeordningen tilsvarende giver mulighed for at anmelde maksimale grundarealer til bestemte typer af fast husdyrgødning, og at emissionsberegningen gennemføres på det grundlag. Det er logisk, at hvis et areal anmeldes anvendt til flere gødningstyper, skal emissionen beregnes for typen med den højeste emissionsfaktor. Det bemærkes, at muligheden for at anvende mere end én emissionsfaktor for et anlæg, ved at det i anmeldelsen opdeles i flere delarealer, alene udgør en tilsynsproblemstilling. I forbindelse med tilsyn gør det ingen forskel, om et anlæg er etableret på grundlag af en tilladelse eller godkendelse eller på grundlag af en anmeldelse.

I forhold til anlæg, som ikke er omfattet af anmeldelsen, vil det formodentlig ofte gøre sig gældende, at der ikke er en eksplicit angivelse af, hvilke gødningstyper anlægget kan anvendes til. I så fald følger det af forslagsteksten, at den højeste faktor skal anvendes. Det vil kunne medføre, at anmeldeordningen i en del tilfælde ikke vil kunne anvendes. Derfor påstås ordningen udvidet således, at det også gøres muligt at anmelde anvendelsesmæssige begrænsninger på anlæg, som i øvrigt ikke er omfattet af anmeldelsen.

Angående stk. 13: Ifølge forslaget skal ammoniakemissionen beregnes på grundlag af bygningsarealet for alle staldafsnit (bruttoarealet) fremfor produktionsarealet, som normalt skal anvendes. Det vil normalt betyde en væsentligt overestimeret emission. Bestemmelsen vil derfor medføre, at anmeldeordningen i rigtig mange tilfælde ikke kan anvendes. Det er ikke acceptabelt. Bestemmelsen påstås ændret således, at anmelder kan vælge at indgive en anmeldelse med angivelse af produktionsarealer og beregne ammoniakemissionen ud fra disse. Det vil reelt ikke medføre større arbejde for kommunen i forbindelse med behandlingen af anmeldelsen, men blot nogle andre talværdier. I forbindelse med tilsyn vil det efterfølgende kunne kontrolleres, at de anmeldte produktionsarealer ikke er mindre end det faktiske produktionsareal. Ved en evt. revurdering vil sådanne produktionsarealer også skulle bestemmes uden, at det fører til, at husdyrbruget bliver omfattet af de nye regler om regulering efter produktionsarealer.

Det skal særligt bemærkes, at det for minkfarme vil være et meget restriktivt krav, hvis ammoniakemissionen skal beregnes på grundlag af bruttoarealet. Det vil reelt betyde, at ordningen bliver værdiløs for minkavlere, da bygningsarealet langt overstiger produktionsarealet på minkfarme. I 2-rk haller med standardbure svarer produktionsarealet til 37 % af bygningsarealet. I flerrækkede haller er vi nede på ca. 31 % af bygningsarealet. Normtallet for burrum areal er 0,94 m² burrum pr. årstæve svarende til 3,5 burrum pr. årstæve. Behovet for burrum svinger typisk fra mellem 3,0 og 4,0 bure pr. årstæve svarende til mellem 0,81 m² – 1,08 m² pr. årstæve afhængig af, om tæven indhuses alene eller sammen med en hvalp. En alternativ mulighed vil være, at der for mink i stedet for bygningsareal beregnes et produktionsareal ud fra det tilladte antal årstæver x 1,08 m² for at tage afsæt i worst case. Dette areal kan så fordeles forholdsmæssigt på bygningsarealet.

For fuldstændighedens skyld bemærkes, at forslaget til stk. 13 synes at forudsætte, at der beregnes ét samlet areal for alle staldafsnit. I praksis vil der ofte være tale om en række delarealer med hver sin dyretype. Det bør kunne rummes inden for formuleringen.

Angående anmeldeordning for skift mellem dyretyper (§§ 15 og 19)

Ved den seneste ændring af denne anmeldeordning blev der foretaget en række sproglige ændringer, der desværre medførte en alvorlig indholdsmæssig ændring. Det var således tidligere muligt at skifte inden for dyretypen "malkekøer med tilhørende opdræt". Det vil sige fra malkekøer til tilhørende opdræt og omvendt. Ved ændringen bortfaldt muligheden for at skifte fra "tilhørende opdræt" til malkekøer, da der ikke kan skiftes fra dyregruppe 1 til dyregruppe 2.

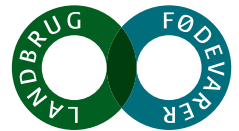
En anmeldeordning, der tillader skift fra kvier til køer er et helt nødvendigt redskab for husdyrbrug, der ikke er godkendt eller tilladt efter §§ 16 a eller 16 b, for at kunne foretage mindre justeringer af antallet af dyr i de forskellige dele af bedriften. Den er dermed særlig vigtig for de kvægbrug, hvis miljøansøgninger er sat i bero pga. den nye viden om emissioner fra kvæggulve og effekten af spalteskrabere.

Det foreslås derfor, at nr. 2 i stk. 2 i §§ 15 og 19 ændres til følgende: "2) *Malkekøer med tilhørende opdræt*", og at der i § 15, stk. 5 indsættes et nyt pkt. 3 med teksten "*Skift fra kvier til malkekøer.*"

Herved føres teksten i stk. 2, nr. 2 tilbage til den tekst, der var gældende fra 1. august 2017 til 1. januar 2018. Da teksten i nr. 1 er ændret den 1. januar 2018, vil der være tale om en samlet ændring, idet der med det her anførte forslag vil blive mulighed for at skifte fra får, geder og heste til opdræt af malkekøer inden for nr. 1, og derefter kan man skifte fra opdræt af malkekøer til malkekøer inden for nr. 2. Det er en mulighed, der ikke bestod i perioden fra 1. august 2017 til 1. januar 2018, men skift fra får, geder og heste vil sjældent forekomme. Derfor er det vores vurdering, at forslaget ikke vil kunne give anledning til en stigning i emission eller miljømæssige gener.

Subsidiært foreslås, at nr. 1 og 2 i stk. 2 i §§ 15 og 19 ændres til følgende: "1) *Ammekøer med tilhørende kalve (under 6 måneder), kvier, stude, slagtekalve (over 6 måneder), får, geder og heste.* 2) *Malkekøer med tilhørende opdræt.*" og at nr. 1 i § 15, stk. 5 ændres til "*Skift fra kvier til malkekøer.*"

Herved føres teksten i stk. 2, nr. 1 og 2 tilbage til den tekst, der var gældende i perioden 1. august 2017 til 1. januar 2018.

Det bemærkes, at det er Landbrug & Fødevarers vurdering, at skift fra kvier til malkekøer ikke vil kunne medføre en stigning i emission eller miljømæssige gener i et nævneværdigt omfang.

Angående vilkår om skraber (§ 16)

Det foreslås, at bestemmelsen suppleres med et stk. 4 og et stk. 5.

Stk. 4 foreslås formuleret således: "*Vilkår i en godkendelse eller tilladelse om skrabning af kanaler i linespilsanlæg i kvægstalde og vilkår, der knytter sig hertil, kan bortfalde efter anmeldelse til kommunalbestyrelsen, jf. § 20.*"

Stk. 5 foreslås formuleret således: "*Vilkår om mere end 2 daglige skrabninger af faste drænede gulve med skraber og ajlefløb i kvægstalde kan reduceres til 2 daglige skrabninger ved anmeldelse til kommunalbestyrelsen, jf. § 20.*"

Forslaget begrundes med, at der i forsøg med ammoniakmåling på faste drænede gulve med skrabning henholdsvis 12 og 2 gange dagligt ikke er påvist nogen forskel i ammoniakemissionen. Det vurderes at være forårsaget af, at skrabning ikke medfører tørre overflader. Set i dette perspektiv vil hyppig skrabning af faste drænede gulve være uden effekt. Af faglige hensyn bør der dog stilles vilkår om 2 daglige skrabninger, der kan foretages med metoder efter eget valg.

Angående vilkår, der er blevet overflødige

Hvis de ovenstående forslag imødekommes, vil der være flere tilfælde, hvor det ved brug af en anmeldeordning vil være muligt at få ophævet vilkår eller lignende, der ikke længere har reel betydning. Det drejer sig om § 16, stk. 2 og evt. stk. 4 og 5, jf. ovenstående, og § 18, der angår mælkeydelsen pr. malkeko. Hvis der i husdyrbrugloven skulle være bemyndigelse til det, foreslås det, at disse fire anmeldeordninger erstattes af en bestemmelse, der direkte ophæver de omhandlede vilkår eller produktionsbegrænsninger. Det vil medføre samme resultat som brug af anmeldeordningerne men uden den administrative byrde, der er forbundet hermed for både anmelder og kommune.

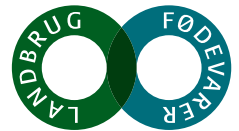
Angående reglerne om genekriterier for lugtemission – 50 % - reglen (§ 33)

Det er positivt, at der med forslaget til § 33 lægges op til at ændre den nugældende formulering af bestemmelsen, da den nugældende formulering indebærer en skærpelse, der blev indført den 1. august 2017 ved skift fra at vurdere lugtgener til at vurdere lugtemission. Det er imidlertid en særdeles kompleks beskrivelse af 50 % - reglen, der fremgår af forslaget til § 33. Det er vanskeligt at gennemskue konsekvenserne. Derfor påstås bestemmelsen i § 33 tilbageført til den tekst, der beskrev 50 % - reglen i bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen frem til 1. august 2017. Den beskrivelse var umiddelbart forståelig, den var enkel, og der er en flerårig praksis som hjælp til brug af bestemmelsen.

Angående nye emissionsgrænseværdier (BAT-krav) for nye kvægstalde (bilag 3)

Landbrug & Fødevarer mener, at det er ude af proportioner og ikke i overensstemmelse med principperne for BAT, at BAT-niveauet for kvægstalde foreslås fastsat til 0,89 kg N/m²/år. Det bør fastsættes til 1,16 kg N/m²/år indtil resultatet af den forestående revision af alle BAT-niveauerne er fastlagt.

Landbrug & Fødevarer vurderer desuden, at det er faktisk forkert, når MFVM i høringsbrevet argumenterer at BAT-kravet "*giver mulighed for at vælge løsninger, der ikke er forbundet med økonomiske konsekvenser for den enkelte landmand.*" Fra baggrundsnotatet til teknisk udredning af fast drænede gulve fremgår, at ved udvidelser til og med 250 og 500 DE er fast drænede gulve

hhv. 61.128 kr. og 330.630 kr. dyrere at etablere. Hertil kommer udgifter grundet brug af sand i sengebåsene, hvilket anbefales i forbindelse med fast drænede gulve for at undgå glatte gulve. Gylleforsuring koster 207-1280 kr. pr. årsko afhængig af besætningens størrelse.

Det er heller ikke korrekt, at "*Denne løsning vil give mulighed for valg mellem to staldd typer*". Af flere årsager er gylleforsuring i praksis ikke tilgængeligt for mange landmænd. En stald med spaltegulv og gylleforsuring er så dyrt per årsko, at det alene vil være proportionelt ved byggeri af stalde til 700 årskøer eller mere jf. Miljøstyrelsens notat af maj 2011 "Resumé af undersøgt miljøteknologi for malkekvæg opstaldet i staldsystemer med gyllehåndtering". Ydermere er gylleforsuring kun midlertidigt optaget på Miljøstyrelsens Teknologiliste, og der opleves en del praktiske og driftsmæssige problemer med gylleforsuringsanlæg i kvægstalde, som er ved at blive undersøgt af Aarhus Universitet. Samlet set kan teknologien derfor ikke anses for tilgængelig for en meget stor del af kvægbrugene og kan derfor ikke betegnes som BAT.

For så vidt angår forsuring af gylle er der på baggrund af den nye viden om emissionen fra kvæggulve skabt usikkerhed om, hvor stor effekten af forsuring af gylle i kvægstalde er. Af Miljøstyrelsens teknologiblad "Svovlbehandling af gylle" fremgår, at effekten af gylleforsuring i kvægstalde er 50 % i forhold til referencestalden, som er spaltegulve med ringkanal eller bagskyl. Aarhus Universitet har i deres nye undersøgelse dokumenteret, at referencegulvets ammoniakemission er lavere end tidligere antaget. Dermed er effekten af forsuring af gylle i kvægstalde muligvis også anderledes end hidtil antaget, men dette mangler at blive dokumenteret.

Landbrug & Fødevarer kan også konstatere, at ingen af de såkaldt tilgængelige løsninger er kompatible med biogasproduktion. Forsuret gylle hæmmer biogasproduktionen mens sand i sengebåsene, som anbefales sammen med fast drænet gulv, giver sand i gyllen. Begge dele er uønsket i biogasanlæggene.

Ydermere forudser Landbrug & Fødevarer, at et BAT-krav på 0,89 kg N/m²/år vil medføre forøgede administrative omkostninger for kommuner, dyrere miljøgodkendelser for landmændene og længere sagsbehandlingstider. Dette skyldes, at der i en lang række ansøgninger om udvidelser, tilbygninger etc. blive behov for konkrete vurderinger af proportionaliteten i det i bekendtgørelsen fastsatte BAT-krav.

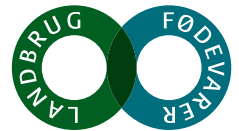
For at lette denne sagsbehandling forventer Landbrug & Fødevarer, at der ved bekendtgørelsens ikrafttræden foreligger en detaljeret vejledning vedrørende BAT-proportionalitetsvurderinger til ansøgere og kommuner.

Høringsbrevets henvisning til miljøkonsekvenserne ved at vælge 1,16 kg N/m²/år i stedet for 0,89 kg N/m²/år som BAT-niveau er også ude af proportioner. Den potentielle miljøpåvirkning af at anvende 1,16 som BAT-niveau indtil den forestående BAT-revision er gennemført i 2019, er maksimalt 0,03 % af Danmarks samlede ammoniakudledning, hvilket må anses for bagatelagtigt.

Dette baseres på, at der normalt bygges 20-25 nye kvægstalde om året (barmark eller ækvivalent hermed), der estimeres at være 4.000 m² i gennemsnit. Øvrige miljøansøgninger på kvægområdet vedrører udvidelser, ændringer og tilbygninger til eksisterende bedrifter, hvor et krav om fast drænet gulve eller gylleforsuring ikke vil være foreneligt med de eksisterende forhold på bedriften.

Angående bilag 3, Tabel 4

I denne tabel er der stjernehenvisninger angående malkekøer. De bør slettes, da den tilhørende tekst under tabellen udgår.

Angående ophævelse af "120 pct.-reglen" (bilag 3)

Det fremgår af høringsskrivelsen, at når bortscreeningen fjernes, kan der være enkelte husdyrbrug, som ud fra den standardiserede beregning umiddelbart vil få sværere ved at leve op til lugtkravene. Det er ikke acceptabelt at gennemføre en sådan skærpelse, selv om nogle af disse husdyrbrug måske vil kunne opnå en tilladelse ved gennemførelse af en konkret OML-beregning. Det vil i så fald først være efter afholdelse af ikke uvæsentlige omkostninger til en sådan beregning.

Regler for regulering af lugt og lugtgener er et svært gennemskueligt stof. Med henvisning til lovbemærkninger til L114 skylder Miljø- og Fødevarerministeriets at igangsætte et udredningsarbejde om lugtemission og andre gener fra husdyrbrug. På side 147 i lovbemærkninger står følgende *"I forlængelse heraf er det Miljø- og Fødevarerministeriets forventning, at der vil blive igangsat et udredningsarbejde om lugtemission og andre gener (f.eks. fluer) fra husdyrbrug. Et sådant udredningsarbejde vil kunne medføre justeringer i beskyttelsesniveauet for lugt, herunder i beregningsgrundlaget, og efter omstændighederne danne grundlag for, at der ikke længere vil være behov for at videreføre den såkaldte FMK-beregningsmodel for lugt, hvis der skabes fagligt grundlag for i alle situationer alene at anvende Miljøstyrelsens lugtmodel. Ved beregningen af lugtgenerafstanden i det enkelte tilfælde anvendes i dag begge modeller. Lugtgenerafstanden fastsættes på grundlag af den af de to beregninger, der resulterer i den længste geneafstand i forhold til byzone, samlet bebyggelse, enkeltboliger m.v., jf. bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen"*.

I forbindelse med det omtalte udredningsarbejde kan "120 pct. reglen" vurderes nærmere, og der kan efterfølgende tages stilling til, om reglen skal opretholdes eller ophæves. På det nuværende grundlag påstås "120 pct. reglen" opretholdt uændret.

Konverteringsfejl af FMK grundlag ved overgang til ny regulering (bilag 3)

Erhvervet roser, at høringsudkastet har rettet den utilsigtede konverteringsfejl vedr. FMK lugttal for sohold, der skete ved overgang til ny regulering per 1. august 2017.

Angående nye emissionsfaktorer for husdyrbrug med avlstyre (bilag 3)

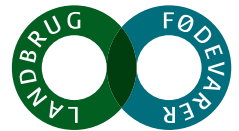
Det er positivt, at der som opfølgning på tidligere høringssvar nu kommer separate emissionsfaktorer for avlstyre. Avlstyre har markant mere plads per dyr end køer og kalve samt en lavere næringsstofudskillelse. Emissionerne fra husdyrbrug med avlstyre er derfor markant overestimerede med den nugældende bekendtgørelses formuleringer. Dette rettes der op på med de foreslåede ændringer.

Angående selvstændige normtal for avlsorner

Den 28. februar 2018 sendte SEGES Svineproduktion en mail til Miljø- og Fødevarerministeriet, som beskrev behov for et selvstændigt normtal for avlsorner. Det er stærkt utilfredsstillende, at Miljø- og Fødevarerministeriet ikke har iværksat en udredning af grundlag for et normtal for ornehold på linje med den udredning, der har skabt grundlag for et selvstændigt normtal for tyrehold.

Behov/grundlag for selvstændige normtal for avlsorner jf. den fremsendte faglig udredning

- Det nye miljøgodkendelsessystem har ikke kunnet håndtere godkendelse af hverken tyre- eller ornestationer.
- Krav til indretning af en ornesti betyder, at en orne har mere end tre gange så meget plads som en so.

- I februar 2018 blev fremsendt forslag til en løsning med selvstændige normtal for ornehold (KS ornestationer), som skal indarbejdes i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen på linje med normtal for tyrehold.
- Pt. har Ornestationen Mors behov for at udvide – og der er behov for en hurtig løsning.
- Lav belægning med få kg dyr per m² inklusiv rene og tørre stier bevirker et lavere ammoniaktab og en lavere lugtemission per m² end for et sohold.
- Der foreslås følgende emissionstal for ornehold – jf. udredning i det faglige notat:
 - Ammoniakemission: = **0,66 kg NH₃-N pr. m²**
 - BAT kravet bliver: = **0,66 kg NH₃-N pr. m²** ~ til grundemissionen af en ornesti
 - Lugtemission (OU_E): = **3,1 OU_E pr. sek. pr. m²**
 - Lugtemission (LE): = **2,6 LE pr. m²**

Konsekvensen er, at i bilag 3 skal ammoniak norm-emissionstal for ornehold indsættes i tabel 1 og 4 samt, at der i tabel 6 indsættes nyt selvstændig lugt normtal for avlsorner som illustreret her.

Tabel 1: Emissionsfaktorer angivet i kg NH₃-N pr. m² produktionsareal pr. år

Dyretype og staldsystem	Emission
Avlsorner, stier på mindst 6 m ² pr. dyr i gennemsnit på ethvert tidspunkt af året	0,66

Tabel 4: BAT - krav for nye staldafsnit angivet som den maksimale ammoniakemission i kg NH₃-N pr. m² produktionsareal pr. år for den angivne dyretype og staldsystem

Dyretype og staldsystem	BAT niv1	PA1 (m ²)	BAT niv2	PA2 (m ²)
Avlsorner, stier på mindst 6 m ² pr. dyr i gennemsnit på ethvert tidspunkt af året	0,66			

(bilag 3) Tabel 6. Emissionsfaktorer for lugtemission i OU E pr. m² pr. s og LE pr. m² pr. s.

Staldsystem og dyretype	Lugtemission	
	OU _E /(m ² /s)	LE/(m ² /s)*
Avlsorner, stier på mindst 6 m ² pr. dyr i gennemsnit på ethvert tidspunkt af året	3,1	2,6

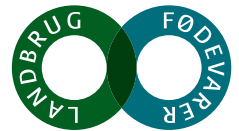
Angående benzoesyre og fodringstiltag (protein til kvæg) som miljøteknologier

Ved ansøgning om miljøgodkendelse før 1. august 2017, var det i IT systemet muligt at vælge benzoesyre (svin) og fodringstiltag (protein til kvæg) som mulige miljøteknologier. Ved en fejl blev valgmuligheden af benzoesyre ikke indarbejdet i det nye IT ansøgningssystem per august 2017. IT ansøgningssystemet skal hurtigst muligt tilrettes så disse to miljøteknologier igen bliver valgbare, og at effekt og funktion er på samme vilkår som det var før august 2017.

Angående anmeldeordning for udleveringsrum til grise

Med henvisning til tidligere høringsvar vil vi gerne endnu engang fremføre behovet for en anmeldeordning for udleveringsrum til grise.

Således bør følgende tekst indføres i § 10 efter (malkestalde), "eller hvor svin kun opholder sig i begrænsede perioder i forbindelse med levering (udleveringsrum)". Det bemærkes, at Miljøstyrelsen tidligere har afvist muligheden for en sådan anmeldeordning med en vag formulering om, at etablering af udleveringsrum bør vurderes konkret i forbindelse med en ansøgning om godkendelse eller tilladelse, idet der er behov for at vurdere støj og transport, herunder ved levering og afhentning om natten.

Den opfattelse er vi ikke enig i, idet der fra et eksisterende slagtesvineanlæg i forvejen løbende afhentes svin. For et husdyranlæg vil etablering af et udleveringsrum således ikke ændre påvirkningen med hensyn til omfang af støj og antallet af transportere.

Angående anmeldeordning for dyrevelfærd

Jævnfør tidligere høringssvar mener Landbrug & Fødevarer forsat, at der er behov for at kunne anmelde ændringer i stalden, der er begrundet i dyrevelfærdsmæssige lovkrav. Bekendtgørelsen fra før 1. august 2017 gav mulighed for dette, også i situationer, hvor det betød en forøget deposition af ammoniak. Særligt Lov om hold af kvæg vil over de næste år kræve en række ændringer i staldene. Landbrug & Fødevarer finder det helt urimeligt, at en landmand skal tvinges gennem en miljøgodkendelse af hele husdyrbruget, fordi der skal foretages nogle mindre velfærdsmæssige ændringer for at opfylde nye lovkrav.

Angående anmeldelse af skift i miljøteknologi

I tråd med tidligere høringssvar mener Landbrug & Fødevarer, at det er vigtigt hurtigt og smidigt at kunne foretage tilpasninger i brugen af miljøteknologi på de enkelte husdyrbrug. Det er vigtigt for den fortsatte udvikling af nye miljøteknologiske løsninger, at der sættes fokus på mulighederne for afprøvning og godkendelse af nye teknikker og teknologier, der kan reducere miljøpåvirkningerne fra husdyrproduktion. Dette gælder i forhold til Miljøstyrelsens Teknologiliste, i forhold til bilag 4 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og i forhold til international anerkendt dokumentation af teknikker og teknologier, der kan fremme eksport af miljøteknologi.

Landbrug & Fødevarer står naturligvis til rådighed for uddybning af ovenstående bemærkninger.

Med venlig hilsen

Ida M.L.D. Storm
Seniorrådgiver
Miljø & Bæredygtighed

D +45 3339 4228
M +45 5167 1558
E IMS@lf.dk